

"...

DANIŞTAY DÂVA DAİRELERİ KURULUNUN GEREKÇESİ :

Danıştay Dâva Daireleri Kurulunun 3/3/1967 günlü esas 1962/740 sayılı kararında itirazın gerekçesi şöyle açıklanmaktadır :

(..... Döner sermaye sorumlu saymanı ..... tarafından ..... Döner sermaye Saymanlığının 1960 yılı idare hesabının Sayıştay'ca tetkiki sonunda verilen ve davacı ile hastane baştabibinden ... liranın tazmin tahsiline dair 26/6/1962 gün ve 1313 sayılı ilâmın kaldırılması talebiyle Maliye Bakanlığı aleyhine açılan dâva dosyasının incelenmesi sırasında, dâva sebebiyle uygulanacak olan 832 sayılı Sayıştay Kanununun 45. maddesinin son fıkrasında yer alan, Sayıştay'ca verilen ilâmlar aleyhine Danıştay'a başvurulamaz hükmünün Anayasa'ya aykırı görülmesi üzerine gereği görüldü :

Gerçekten, 334 sayılı T. C. Anayasa'sının 127. maddesinde; Sayıştay'ın genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarının Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevli olduğu belirtilmiştir.

Anayasa'nın, Cumhuriyetin Temel Kuruluşu başlığını taşıyan üçüncü kısmının yürütme başlığını taşıyan ikinci bölümünün (D) İktisadî ve Malî Hükümler başlığı altındaki mezkûr 127. maddesi, Sayıştay'ı, kuruluşunu ve görevlerini belirtmek suretiyle, yürütme organları arasına sokmuş bulunmaktadır. Anayasa'nın Kurucu Mecliste görüşülmesi sırasında Sayıştay'ın yargı organları arasına alınması hususunda verilen önerenin reddedilmiş olması da Sayıştay'a nihâî hüküm veren bir yargı organı olmak yetkisinin tanınmadığını göstermiştir. Kaldı ki Anayasa'nın 7. maddesi, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağını, 8. maddesinin ikinci fıkrası, Anayasa hükümlerinin yasama yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğunu ve 31. maddesinin son fıkrası da hiç bir mahkemenin görev ve yetkisi içindeki dâvaya bakmaktan kaçınmayacağını kesin olarak hüküm altına almıştır. Anayasa'nın bu esas kuralları muvacehesinde, Anayasa'nın idare bölümünde yer alan, Türk Milleti adına hüküm vermeyen Sayıştay'ı nihâî hüküm vermeye yetkili bir yargı organı olarak kabule imkân yoktur.

Diğer taraftan Anayasa'nın 114. maddesinde idarenin hiç bir eylem ve işleminin, hiç bir halde, yargı mercilerinin denetimi dışında bırakılmayacağı hükmü de yer almış bulunmaktadır, Sayıştay'ca tesis edilmiş olan işlemlerin de bu işlem, gerek olayın cereyan ettiği tarihte yürürlükte bulunan 2514 sayılı kanun, gerekse 27/2/1967 gününde yürürlüğe giren 832 sayılı Kanunla tespit edilen usullere göre, muhasipler ve diğer ilgililer hakkında zimmete hükmeden ilâmlar şeklinde dahi olsa, sübjektif hakların ihlâli mahiyetinde bulunan bu tasarrufların yargı denetiminin dışında kalacağını kabul etmek yukarıda açıklanan esaslar muvacehesinde mümkün bulunmamaktadır.

Bir an için Sayıştay'ın yargı yetkisini haiz bir merci olduğu kabul edilse dahi Anayasa'nın Danıştay'ı yüksek mahkemeler meyanına alan 140. maddesinin Danıştay'ı, "Kanunların başka idarî yargı mercilerine bırakmadığı konularda ilk derece ve genel olarak üst derece mahkemesi" olarak tarif etmiş olması karşısında Sayıştay'ca verilen kararların Danıştay'da temyizen incelenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde Anayasa'nın bu açık hüküm ve tarifi hilâfına, idarî dâvalarda Sayıştay'ın da bir' üst derece mahkemesi olarak kabulü gerekir ki

Esas No:1967/13
Karar No:1969/5

bu durumda Anayasa'nın kabul etmediği yeni bir yüksek mahkeme kurulmuş olacağı gibi Anayasa ile kabul edilen adlî, idarî ve askerî kazanın dışında yeni bir yargı daha ortaya çıkmış bulunacaktır .

Anayasa'nın tayin etmiş olduğu bu üçlü yargı sisteminden ayrı bir yargı yolunun daha kanunla kurulmasına hukuken imkân bulunmamaktadır.

Anayasa ile tesbit edilen durumunun böyle olmasına rağmen davacının hakkındaki Sayıştay ilâmının iptali talebiyle açmış olduğu bu dâva sebebiyle uygulanacak olan 832 sayılı Kanunun 45. maddesinin son fıkrasında, Anayasa hükümlerine aykırı olarak, Sayıştay'ca verilen ilâmlar aleyhine Danıştay'a başvurulamayacağı hükmü yer almış bulunmaktadır. Bu hüküm, aynı kanunun 14. maddesinde, dairelerin hesap mahkemesi olarak nitelendirilmesinde olduğu gibi, Sayıştay'ın Anayasa ile belirtilen esaslara aykırı olarak, bir yargı organı olduğu ve kararlarının temyizen tetkinin de kendi genel kurulunda yapılması suretiyle aynı zamanda bir yüksek mahkeme sıfatını haiz bulunduğu görüşünden hareket edilerek konulmuş bulunmaktadır.

Açıklanan bu sebeplere binaen mezkûr hükmün Anayasa ile vaz'edilen esaslara aykırı olduğu sonucuna varıldığından bu konuda Anayasa Mahkemesince bir karar verilinceye kadar dâvanın geri bırakılmasına ve bu kararla dosya muhtevasının tasdikli suretlerinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine 3/3/1967 gününde oybirliği ile karar verildi.)"